

منبع‌شناسی آزمون ارشد و دکتری فلسفه

makhavan77@gmail.com

مک‌خوان: آخرین ویرایش: بهار ۱۴۰۵ makhavan.ir

مک‌خوان: تدوین:

چند تذکر و توصیه مهم

۱. این منابع صرفاً پیشنهادی است و اصل عدم قطعیت بر آنها حاکم است.
۲. آزمون‌های ارشد و دکتری منابع معین و مشخصی ندارند، بلکه سطحی از دانش در نظر گرفته می‌شوند که در هر قسمت ذکر شده است.
۳. منابع در دو بخش معرفی شده است: منابع اولیه و منابع تکمیلی: اگر چندان فرصت ندارید که وارد مطالعه منابع تکمیلی شوید، در زمان مورد نظر خود منابع اولیه را مطالعه کنید، اما تا همه عناوین و سرفصل‌ها را یکبار نخواندید سراغ منابع تکمیلی نروید.
۴. آزمون دکتری فلسفه و کلام اسلامی کدرشته جدا از تمامی گرایش‌های فلسفه (محض، دین، اخلاق، تطبیقی، هنر و تحلیلی...) دارد و لذا تأکید بیشتر روی منابع اسلامی است. البته در تمام گرایش‌ها در مصاحبه داشتن مقاله و حداقلی از آشنایی با آن گرایش مفروض است.
۵. یکی از بهترین روش‌ها در مطالعه منابع آن است که قبل (یا همزمان) مطالعه منابع سؤالات ارشد و دکتری را (مثلاً ده سال) را مرور کنید و موضوعات و مباحث مهم‌تر را استخراج کرده و بر آنها بیشتر تمرکز کرده و منابع را با نظر به آن سؤالات مطالعه کنید. [و البته همیشه استقرا حکمی ضروری ناظر به موارد جدید نمی‌دهد و پیش‌بینی قطعی سؤالات ناممکن است!]. (سؤالات آزمون‌های ارشد و دکتری سالهای گذشته را می‌توانید از سایت makhavan.ir دانلود کنید).
۶. در مورد متون عربی و انگلیسی بهتر است متن‌های *بدایة الحکمة و مبادی العربیة* (ج ۲) مطالعه شود و اگر فرصت دارید، گزیده‌هایی از متون که در شروح دکتر یثربی آمده است، مطالعه کنید. برای متون انگلیسی هم متون سؤالات سال‌های قبل نگاه شود و هم برخی متن‌های ساده که ترجمه شده مقابله شود، در حدی که بتوان تاحدی متن‌های فلسفی را فهمید. لازم است مهمترین واژه‌های اصلی فلسفی (عربی و انگلیسی) را در حفظ داشت.
۷. شاید برخی کتاب‌ها "فارغ از آزمون" ایده‌آل نباشند اما در مظان منبع آزمون‌اند.
۸. هر گونه پیشنهاد و تکمله‌ای را به ایمیل بنده ارسال کنید.
۹. بهتر است با دانشجویان تازه قبول شده مشورت کنید.

منابع اولیه

فلسفه غرب

تاریخ فلسفه‌های جامع و کلی (مقدماتی و پیشرفته)

مقدماتی: [بسته به ذائقه و فرصت می‌توان هر کدام را خواند]

- (۱) تاریخچه کوتاهی از فلسفه/ واربرتون، ترجمه مریم تقدیسی، انتشارات ققنوس
- (۲) سرگذشت فلسفه / براین مگی، نشر نی.
- (۳) نگاهی به فلسفه؛ سیک کردن بار سنگین فلسفه/ دونالد پامر، ترجمه عباس مخبر، نشر مرکز.
- (۴) تاریخ فلسفه از آغاز تا امروز/ ویلیام ساهاکیان، ترجمه حمیدرضا بسحاق، نشر چرخ و چشمه.
- (۵) تاریخ تحلیلی فلسفه غرب/ اوکانر، ترجمه خشایار دیهیمی، نقش جهان.
- (۶) تاریخ فلسفه غرب/ ۴ جلد/ آنتونی کنی، ترجمه رضا یعقوبی، نشر پارسه [امتیاز این کتاب تلفیق سبک تاریخی و موضوعی است]
- (۷) آثار کلاسیک فلسفه / واربرتون/ ترجمه مسعود علیا/ ققنوس.
- (۸) سیر حکمت در اروپا/ محمدعلی فروغی، تصحیح جلال‌الدین اعلم، نشر نیلوفر.

پیشرفته: [بسته به ذائقه و فرصت می‌توان هر کدام را خواند]

- (۱) تاریخ فلسفه کاپلستون/ ۹ جلدی/ انتشارات علمی فرهنگی و سروش
- (۲) تاریخ فلسفه راتلج/ سالمن و هیگینز، مجموعه مترجمان در نشر چشمه/ و در نشر حکمت.

پیشنهاد: فهرستی از فیلسوفان معروف غرب (خصوصاً آنها که در آزمون‌های قبلی پرسامد بوده‌اند) را تهیه کرده و برای هر یک، کتابی خوش‌خوان را بخوانید.

فلسفه اسلامی و تاریخ فلسفه اسلامی

مقدماتی:

- (۱) بدایة الحکمة / علامه طباطبائی/ شرح شیروانی
- (۲) سیر فلسفه در جهان اسلام / ماجد فخری، مرکز نشر دانشگاهی
- (۳) فلسفه در جهان اسلام / پیترا آدامسون، ترجمه حنیف امین بیدختی، نشر شوندر.
- (۴) درآمدی بر فلسفه اسلامی/ عبدالرسول عبودیت، مؤسسه امام خمینی.
- (۵) کلیات فلسفه / علی شیروانی، انتشارات حوزه علمی خواهران.

تکمیلی:

- (۱) نه‌ایة الحکمة / علامه طباطبائی، تلخیص غرویان، دارالعلم.
- (۲) فلسفه مشاء/ یحیی یثربی، بوستان کتاب
- (۳) فلسفه اشراق/ یحیی یثربی، بوستان کتاب
- (۴) حکمت متعالیه (بررسی و نقد حکمت صدرالمآلهین) با گزیده‌های متون/ یحیی یثربی/ انتشارات امیرکبیر.

منطق قدیم و جدید

مقدماتی قدیم:

- ۱) مبانی منطق / اژه‌ای، سمت.
- ۲) منطق / خوانساری، آگه
- ۳) منطق / ۲ جلد / احد قراملکی، پیام نور

تکمیلی:

- ۴) منطق ۲ / محمود منتظری مقدم، انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه [این کتاب همراه پرسش‌های چند گزینه‌ای است]
- ۵) المنطق / مظفر / شرح شیروانی یا غرویان / دارالعلم.

منطق جدید:

- ۶) درآمدی بر منطق / ۳ جلد / تیدمن و کهین، رضا اکبری، دانشگاه امام صادق
- بخش منطق جمله‌های کتاب تیدمن در سایت makhavan.ir بصورت درسگفتار و همراه با سؤالات ده سال منطق جدید هست.

منابع تکمیلی و پیشرفته

این منابع برای دواطلبانی که فرصت بیشتری دارند معرفی می‌شود تا سطح دانش فلسفی خود را بیفزایند.

فلسفه غرب

I. یونان و روم

- (۱) کلیات تاریخ فلسفه یونان/ ادوارد تسلر، ترجمه حسن فتحی، حکمت.
- (۲) تاریخ انتقادی فلسفه یونان/ استیس، ترجمه شاقول، دانشگاه مفید.
- (۳) اندیشه فلسفی در عصر باستان/ ترنس اروین، ترجمه محمدسعید حنائی کاشانی، روزنه.
- (۴) افلاطون/ دانشنامه استنفورد ریچارد کروت، ترجمه ایمان شفیع بیک، ققنوس
- (۵) افلاطون/ بورمان، ترجمه محمدحسن لطفی، طرح نو
- (۶) ارسطو/ مارتا نوسبام، عزت الله فولادوند، طرح نو

II. قرون وسطی و رنسانس

- (۱) عقل و وحی در قرون وسطی/ اتین ژیلسون/ ترجمه شهرم یازوکی/ نشر گروس
- (۲) کلام مسیحی/ توماس میشل/ ترجمه حسین توفیقی/ انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- (۳) تاریخ فلسفه مسیحی در قرون وسطی / اتین ژیلسون، رضا گندمی، سمت و دانشگاه ادیان
- (۴) دیباچه ای بر فلسفه قرون وسطی/ کاپلستون، ترجمه مسعود علیا، ققنوس
- (۵) تاریخ فلسفه قرون وسطی و رنسانس/ ایلخانی، سمت
- (۶) تاریخ فلسفه ج ۲ و ۳ / کاپلستون/ ابراهیم دادجو، سروش و علمی و فرهنگی
- (۷) فلسفه مشاء؛ از ارسطو تا توماس آکوئینی/ حمیدرضا خادمی، سمت
- (۸) روح فلسفه در قرون وسطی/ اتین ژیلسون، علیمراد داوودی، علمی فرهنگی
- (۹) فلسفه رنسانس/ کوپنهاور و اشمیت/ ترجمه مسعود حسینی، سمت.
- (۱۰) فلسفه در عصر رنسانس/ کپنهور و اشمیت، ترجمه محمدسعید حنائی کاشانی، روزنه
- (۱۱) اندیشه فلسفی در عصر قرون وسطی/ دیوید لاسکم، ترجمه محدسعید حنائی کاشانی، انتشارات روزنه.
- (۱۲) فلسفه در قرون وسطی/ کریم مجتهدی، امیرکبیر.

III. دوره جدید

- (۱) نقد تفکر فلسفی غرب/ ژیلسون، ترجمه احمد احمدی، سمت.
- (۲) تاریخ مختصر فلسفه جدید؛ دکارت تا ویتگنشتاین/ راجر اسکروتن، ترجمه اسماعیل سعادت‌ی خمسه، حکمت.
- (۳) عقل‌گرایان/ جان گاتینگم، ترجمه شهرآئینی، سمت

- ۴) درآمدی بر فهم عقل‌گرایی / هیومن، ترجمه عباس‌نژاد، طه
- ۵) تجربه‌گرایان / لورنس کارلین، ترجمه رحمان شریف‌زاده، علمی فرهنگی
- ۶) تجربه‌گرایان / وولهاوس، ترجمه حنایی کاشانی، نشر ماهریس
- ۷) سه فیلسوف غرب (بیکن، هابز و اسپینوزا) / محسن جهانگیری، انتشارات دانشگاه تهران.
- ۸) دکارت / کاتینگم / ترجمه شهرآئینی، نشرنی.
- ۹) فلسفه کانت / اشتفان کورنر، ترجمه عزت الله فولادوند، خوارزمی
- ۱۰) درآمدی بر فلسفه کانت / وارد، ترجمه ابوالقاسمی، حکمت
- ۱۱) نظریه معرفت در فلسفه کانت / هارتناک، ترجمه حداد عادل، هرمس.
- ۱۲) فلسفه آلمانی؛ از کانت تا هگل / مجموعه مدخل‌های دانشنامه استنفورد / گروه مترجمان / ققنوس.
- ۱۳) ایدئالیسم آلمانی کانت (فیشته، شلینگ، هگل) / اردبیلی و مسعود حسینی، سمت.
- ۱۴) ایدئالیسم آلمانی؛ راهنمای کمبریج / آمیکس / ترجمه حسن مرتضوی، علمی فرهنگی.
- ۱۵) فلسفه آلمانی / پینکارد، ترجمه قطروبی، ققنوس
- ۱۶) گفتارهایی در فلسفه هگل / فیندلی، ترجمه حسن مرتضوی، چشمه.
- ۱۷) فلسفه فرانسوی و آلمانی / رابرت سالومون، ترجمه محمدسعید حنائی کاشانی، روزنه.
- ۱۸) تاریخ فلسفه قرن نوزدهم / امیل بریه، ترجمه اسماعیل سعادت، هرمس.
- ۱۹) هگل / علی اصغر مصلح، انتشارات علمی.
- ۲۰) فلسفه مدرن فرانسه / رابرت ویکس، ترجمه پیروز ایزدی، ثالث.

IV. دوره معاصر

- ۱) درآمدی بر فلسفه معاصر غرب از هوسرل تا رورتی (ویراست دوم) / محمد اصغری، پژوهشگاه علوم انسانی
- ۲) فلسفه قاره‌ای / رابرت سالمن، ترجمه اردبیلی، سمت
- ۳) فلسفه قاره‌ای / سایمون کریچلی، ترجمه خشایار دیهیمی، نشر ماهی.
- ۴) پدیدارشناسی / دیوید اسمیت، ترجمه مسعود علیا، دانشنامه استنفورد، ققنوس
- ۵) پدیدارشناسی؛ درسنامه فلسفه غرب / دیوید سربون، ترجمه عبدالله سالاروند، نقش جهان.
- ۶) فلسفه تحلیلی در قرن بیستم / استرول، ترجمه فریدون فاطمی، نشر مرکز.
- ۷) تاریخ فلسفه تحلیلی؛ از بولتسانو تا وینگنشتاین، امدرس ودبرگ، ترجمه جلال پیکانی. انتشارات حکمت
- ۸) تاریخ فلسفه معاصر غرب / بهمن پازوکی، انتشارات مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران.
- ۹) فلسفه تحلیل منطقی؛ مجموعه مقالات فلاسفه تحلیلی / ترجمه منوچهر بدیعی، هرمس.
- ۱۰) فلسفه اروپایی در قرن بیستم [دانشنامه فلسفه استنفورد]، ویراستار مسعود علیا، ققنوس.
- ۱۱) فلسفه فرانسه در قرن بیستم / اریک متیوز، ترجمه محسن حکیمی، ققنوس.
- ۱۲) از مدرنیسم تا پست مدرنیسم [مجموعه مقالاتی در باب متونی کلاسیک از فلاسفه غربی مدرن و معاصر] / لارنس کِهون، ویراستار عبدالکریم رشیدیان، نشر نی.
- ۱۳) فیلسوفان تحلیلی؛ منتخب مقاله‌ها / تدوین کاوه لاجوردی، نشر نو.

۷. مطالب موضوعی

- ۱) کلیات فلسفه / پاپکین و استرول / ترجمه مجتبی/ انتشارات حکمت.
- ۲) الفبای فلسفه / واربرتون/ترجمه علیا/ نشر ققنوس.
- ۳) تحلیل فلسفی، هاسپرس/ترجمه موسی اکرمی، طرح نو.
- ۴) فلسفه: شاخه‌ها و مکتب‌ها/ [دانشنامه فلسفه استنفورد]، ویراستار مسعود علیا، ققنوس.
- ۵) آشنایی با معرفت‌شناسی، ویراست سوم، منصور شمس، هرمس
- ۶) معرفت‌شناسی، محسن زمانی، هرمس
- ۷) فلسفه ذهن، امیراحسان کرباسی‌زاده و حسین شیخ‌رضایی، هرمس
- ۸) فلسفه زبان؛ مدخلی معاصر، ویلیام لایکن، رجمه مهدی اخوان و مهدی رزاقی، علمی و فرهنگی
- ۹) درآمدی بر فلسفه اخلاق معاصر، هری گنسلر، ترجمه مهدی اخوان، علمی و فرهنگی
- ۱۰) عقل و اعتقاد دینی، مایکل پترسون و... / مترجمان: ابراهیم سلطانی و آرش نراقی، طرح نو
- ۱۱) درآمدی به متافیزیک معاصر/مایکل لاکس، ترجمه افروغ و پوراسماعیل، حکمت
- ۱۲) فلسفه علم، امیراحسان کرباسی‌زاده و حسین شیخ‌رضایی، هرمس
- ۱۳) چیستی هنر، اسوالد هنفلینگ، ترجمه علی رامین، هرمس

فلسفه اسلامی و تاریخ فلسفه اسلامی:

- ۱) تاریخ فلسفه اسلامی/جمعی از نویسندگان، سمت و مؤسسه امام خمینی
- ۲) تاریخ تحلیلی انتقادی فلسفه اسلامی/یحیی یثربی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- ۳) سه حکیم مسلمان/سیدحسین نصر، ترجمه احمد آرام، انتشارات علمی و فرهنگی

مقدماتی پیشرفته:

- ۴) درآمدی بر فلسفه اسلامی، عبدالرسول عبودیت، مؤسسه امام خمینی
- ۵) شرح مختصر و مبسوط منظومه/مرتضی مطهری، مجموعه آثار.

فلسفه مشاء:

- ۶) شرح اشارات و تنبیهات / احمد بهشتی، دانشگاه تهران و بوستان کتاب.
- ۷) درس‌های الاهیات شفا/ مطهری، صدرا.
- ۸) درس‌های الاهیات شفا/ مصباح/ مؤسسه امام خمینی.

فلسفه اشراق

- ۹) سهروردی/رکسان مارکوت / ترجمه سعید انواری، دانشنامه استنفورد، ققنوس.
- ۱۰) نور در حکمت سهروردی/سیما نوربخش/هرمس
- ۱۱) فلسفه اشراق و سهروردی /محمد ذبیحی، سمت
- ۱۲) فلسفه اشراق؛ داوری‌ها شناخت‌شناسی و نظام نوری /محمد ذبیحی، سمت
- ۱۳) آموزش حکمت اشراق/ یداله یزدان‌پناه/ نگارش امینی، سمت
- ۱۴) حکمت اشراق (۲ جلد)/ یداله یزدان‌پناه، سمت و ژوهشکده حوزه و دانشگاه
- ۱۵) حکمت عملی از نگاه سه فیلسوف مسلمان: فارابی، ابن سینا و صدرا، محمد ذبیحی، سمت

حکمت متعالیه:

- ۱۶) نظام حکمت صدرایی (۲ جلد و ۱ جلد تلخیص)/ عبدالرسول عبودیت، سمت .

با سپاس از ملاحظات دوستان گرامی آقایان: سعید انواری و مهدی بهنیافر